

Matte och Micke sa att de hade svårt att koncentrera sig, men kom ändå med kluriga funderingar.

Lär sig demokrati

Eleverna i Röllingby gymnasium, som läser el-, teknik- och fordonsprogrammen i årskurs tre, får vid tre tillfällen möjlighet att lära sig hur demokrati, val och röstning går till.

Ett generationsskifte är på gång inom politiken. Det är 430 000 förstagångsväljare som får rösta. De kan alltså avgöra valet. För att hjälpa elever som ska rösta för första gången har Österåkers kommun satsat på att ge röllingbyeleverna möjlighet att lära sig vad demokrati är, ta reda på vad de olika partierna står för, fundera på sitt val och hur de ska rösta.

Angeli Sjöström, som är utbildad sociolog och personalvetare, är egenföretagare i demokratiutveckling sedan årsskiftet. Hon driver företaget ProcessRum och har sålt in sin idé om att lära ut demokrati genom diskussioner med ungdomarna till biträdande rektor Göran Karlsson och Österåkers kommunalråd Ingela Gardner Sundström.

Diskussioner om att bry sig om

- Jag vill ha en diskussion på ett annorlunda sätt än vad skolan vanligtvis gör och sen ger jag eleverna uppgifter, som de ska lösa i skolan, förklarar Angeli Sjöström.

Många unga attraheras inte av dagens partier. Endast 70 procent av förstagångsväljarna valde att rösta år 2002, vilket kan jämföras med 80 procent av befolkningen som helhet. När några elever på fordonsprogrammet träffade Angeli Sjöström 22/8 tillsammans med läraren Ingmari Svensson var deras frågor: Varför ska

vi bry oss? Varför har skolan tagit bort coca-cola?

"Skolan utan coca-cola"

Eleverna hade svårt att se att en sak som att inte servera coca-cola i Röllingby skulle sprida ett budskap till andra skolor. Skolan har tagit bort coca-colan från caféet eftersom skolan har hälsoprofil. Profilen är till för att marknadsföra skolan, men eleverna känner inte att de har varit med och tagit fram den.

- Jag vill få dem att förstå att skolmaten, utbudet i kafeterian och den lokala busslinjen också är politik, säger Angeli.

- Spelar ni fotboll? frågade hon och det visade sig att många var medlemmar i Bull-dogs. Då jämförde hon hur en fotbollsklubb är uppbyggd med hur ett politiskt parti är uppbyggt och fick ungdomarna att bli intresserade. Sen kom deras bedömning av hur de ser på politiker.

Maktgalna idioter

- Jag tycker att politiker är maktgalna idioter. De borde sitta i maktposition under en begränsad tid, sa en elev.

Angeli jämförde då med en fotbollsklubb, där medlemmarna röstade bort en styrelse som misskött sig. Hon sa att en klubb är uppbyggd på samma sätt som riksdagen

och fullmäktige, där spelarna och styrelsen bestämmer.

- Vi kan vara med och påverka, sa hon.

- Det finns de som inte vill ta exempelvis ett städjobb utan hellre går och stämplar, sa en elev.

Angeli fick diskussionen att mynna ut i att de flesta ändå vill jobba och att majoriteten inte fuskar. Det blev en bra diskussion om vad demokrati är när den togs ner på deras egen nivå. Då blev det greppbart och förstäligt.

Ungdomarna bestämde sig för att forska i vad de olika partierna anser gällande jobb,

Angeli Sjöström lär ut demokrati på nytt sätt.

nyföretagande/småföretagande, a-kassa, skola, miljö, skatter, vård, bostad samt poliser/väktare. De kommande två dagarna som Angeli ska ha med eleverna före valet kommer att handla om de olika partierna och om att kritiskt granska politikernas retorik.